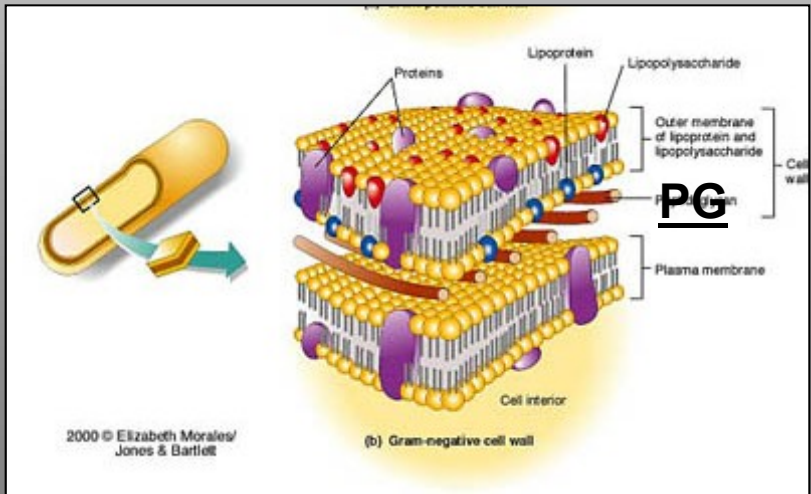
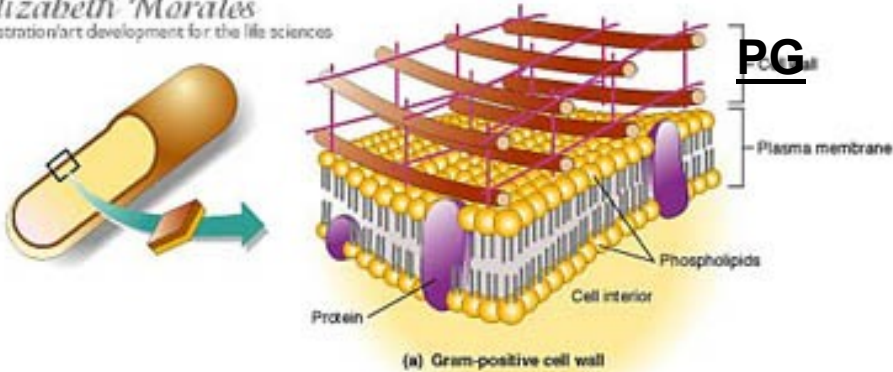
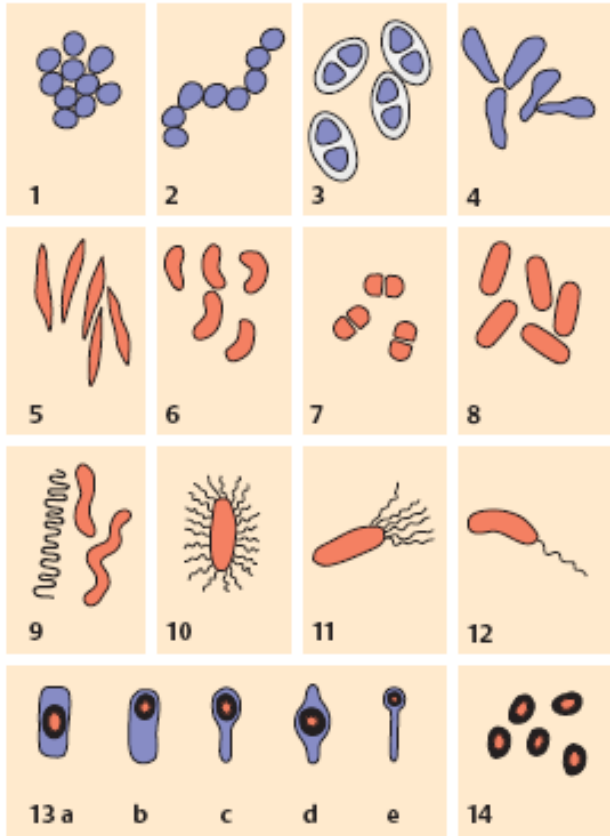

Elizabeth Morales
 illustration/art development for the life sciences

Tvary bakteriálních buněk optimální hydrodynamické vlastnosti využití přístupných živin

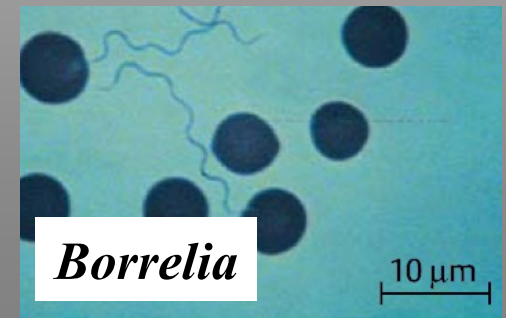
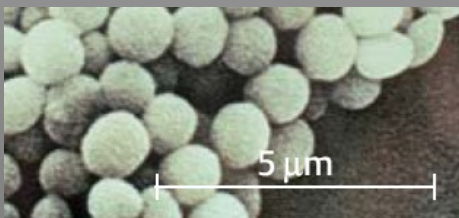
Bacterial Morphology

poměr povrch/objem

- ♦ nejmenší - kulaté buňky
- ♦ dlouhé tenké buňky nejvyšší

- *Chlamydia* 0,3 x 0,3
- *Bdellovibrio* 0,8 x 0,3
- *Rickettsia* 1 x 0,3
- *S. aureus* 0,8-1 x 0,8-1
- *E. coli* 2-3 x 0,4-0,6
- *B. subtilis* 1,8-4,8 x 0,9-1,1
- *Streptomyces* vlákno x 0,7-1,6
- *Chromatium* 25 x 10
- Spirochety 500

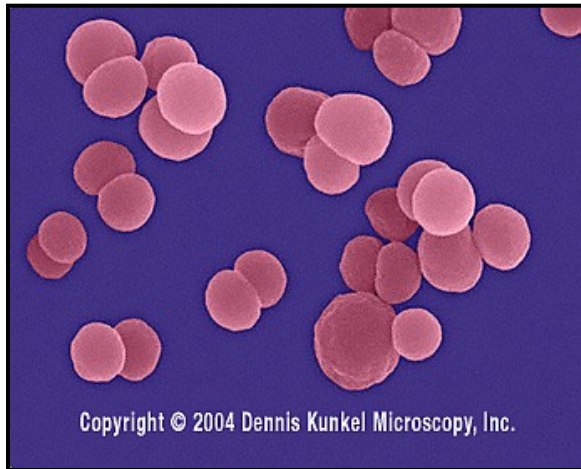

Koky

Geneticky kódováno dělení v rovinách a odloučení samostatné buňky.

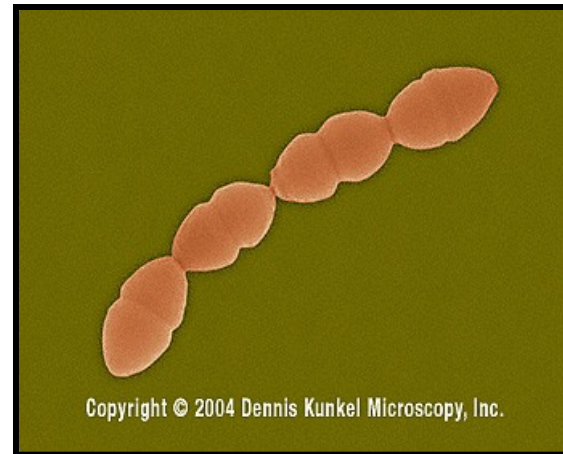
Spojení buněčnou stěnou – Van Der Waalsovy síly

• oploštělé

Neisseria meningitidis - Gram-negative
meningitis, Waterhouse-Friderichson syndrome

zašpičatělé

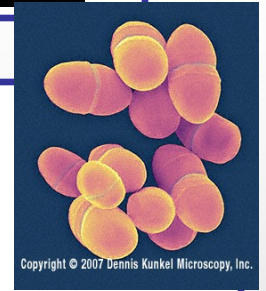

Streptococcus pneumoniae - Gram-positive
Encapsulated.
Causes (lower respiratory infection) pneumonia
(upper respiratory infections) bronchitis,
laryngitis, sinusitis, and otitis media.

v závislosti na rovině dělení :

- **diplokoky** - jedno dělení v jedné rovině
i shluky (dle náboje buňky a živin), G+ i G-

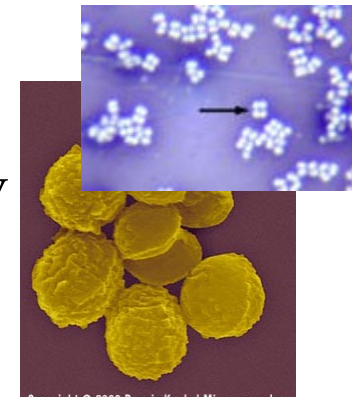
Neisseria gonorrhoeae, Gram-negative

Copyright © 2007 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

- **streptokoky** - dělení v jedné rovině (každá b.)
Jednotlivě, dvojice nebo řetízky
(*Streptococcus*, *Lactococcus*)

- **tetrády** dělení ve dvou rovinách,
málo časté, většinou přerůstají v balíčky
(*Micrococcus luteus*)

Micrococcus luteus

- **pakety, sarciny**
dělení ve 3 na sebe kolmých rovinách
po dělení zůstávají ve skupinách po 8

- **stafylokoky**

nepravidelné dělení

shluky, hrozníčky

Shluk **druhově charakteristický**

v prostředí bohatém živinami - více shluků

Streptococcus

Sarcina

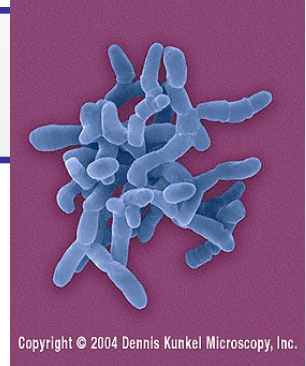

Staphylococcus aureus

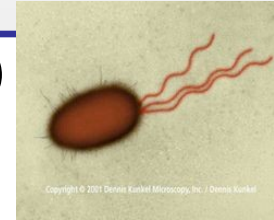
Salmonella typhi

Tyčinky, tyčky

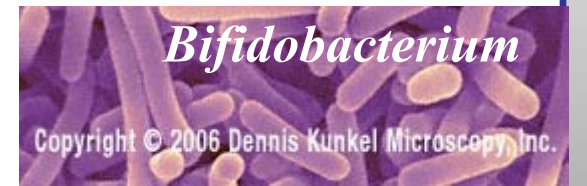

Copyright © 2004 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

Mycobacterium paratuberculosis

E. coli

Bifidobacterium

Copyright © 2006 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

rovné (většina bakterií, *E. Coli*, r. *Salmonella*...)

krátké (kokobacily)

dlouhé - vlákna (*Erysipelothrix*, *Actinomyces*)

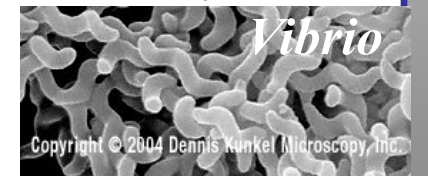
štíhlé (*Mycobacterium tuberculosis*, *Clostridium tetani*)

robustní (r. *Lactobacillus*, *Clostridium perfringens*)

rozštěpené (r. *Bifidobacterium*)

větvící se (rr. *Nocardia*, *Actinomyces*)

zakřivené (vibria-*Vibrio*, *Campylobacter*) *Vibria* – různě prohnuté na jednu stranu, divoké kmeny více než sbírkové. Mikroskopie: vždy jednotlivě, dvojice jen na konci buněčného cyklu.

Vibrio

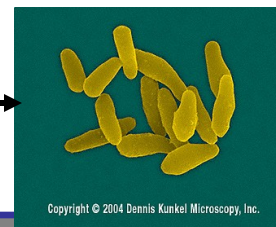
Copyright © 2004 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

s rovnými až konkávními konci (*Bacillus anthracis*)

vřetenovité (r. *Fusobacterium*)

kyjovité (r. *Corynebacterium*)

pleomorfní

Copyright © 2004 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

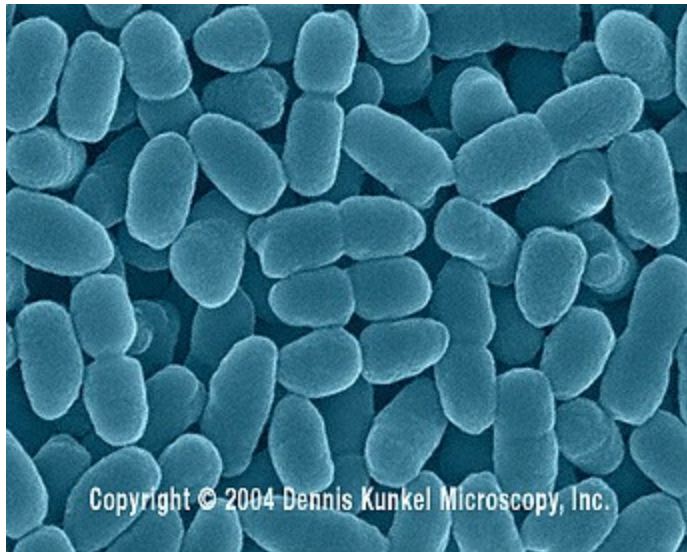
Actinomyces virosus

Copyright © 2006 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

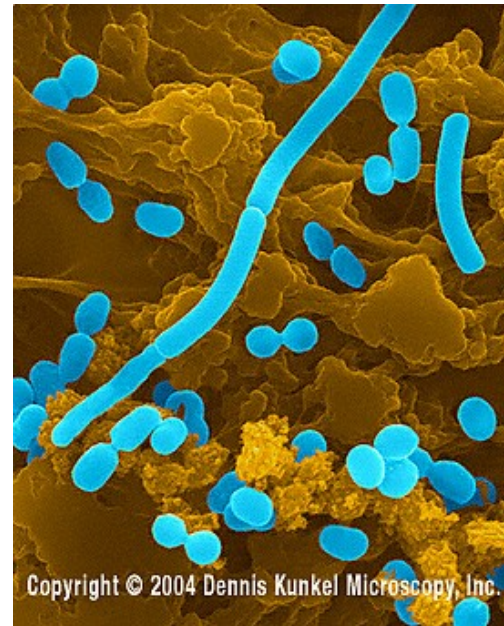
Kokobacily

kokobacily a kokotyčky dvojice nebo shluky, nikdy řetízky

- *Bordetella pertusis*, *Kingella*, *Acinetobacter*

Bordetella holmesii

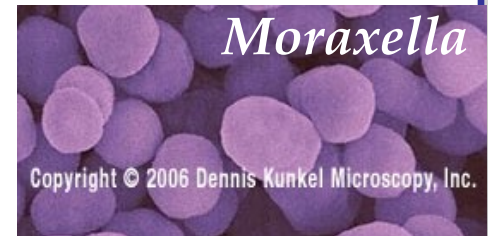
Acinetobacter spp.

Tyčinky

Dělí se typicky jen podél své krátké osy a zůstávají většinou odděleně;

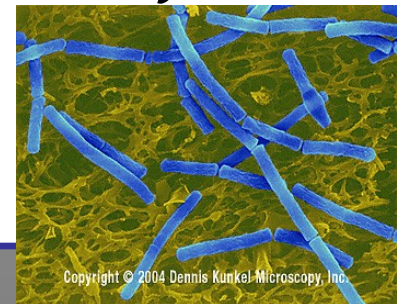
- Diplobacily:

tyčky ve dvojicích s kratšími konci u sebe (např. rod *Moraxella*)

- Streptobacily:

Tyčky, které zůstávají v řetízku po dělení (např. *Streptobacillus moniliformis*, *Erysipelothrix rhusiopathiae*, *Bacillus*, *Lactobacillus*,)

Další tvary tyčinek

Mycelium tvořící - aktinomycety, streptomycety

Prostéky tvořící

prostéka - buněčný výběžek

Cytoplazma + CM + BS

(*Filomicrobium*, *Hyphomicrobium*)

Pupeny, pučení

Pupeny na krátké straně.

Pučí většinou tyčky. Pupen vždy opouští mateřskou buňku.

(*Ancalomicrobium*, *Blastobacter*,
Hyphomonas)

Spirálovité

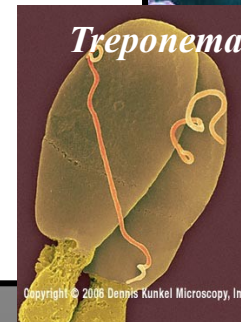
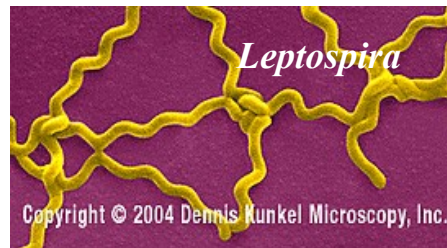
nepřavidelné (rody *Spirillum*, *Helicobacter*)

hrubé (r. *Borrelia*)

jemné (r. *Treponema*)

jemné se zahnutými

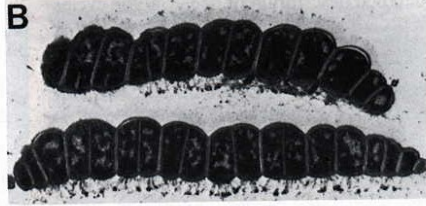
konci (r. *Leptospira*)

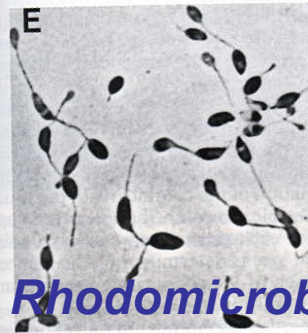
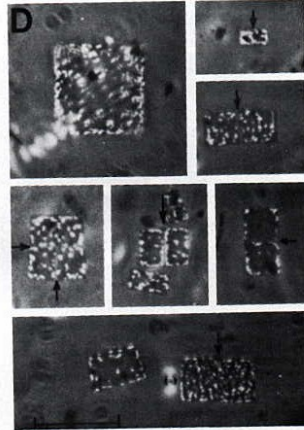
Prosthecomicrobium

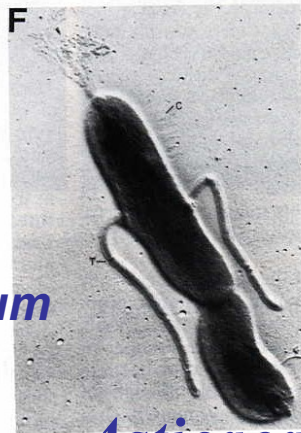
Simonsiella

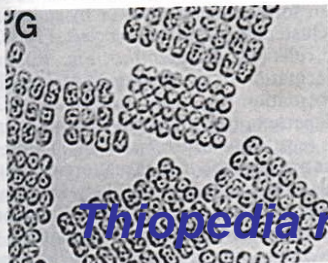
Cylindrospermum

Rhodomicrobium

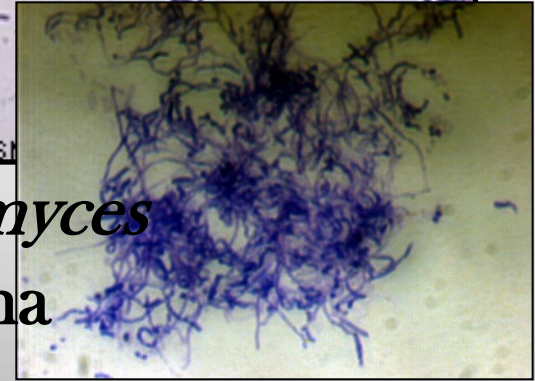
Asticacaulis

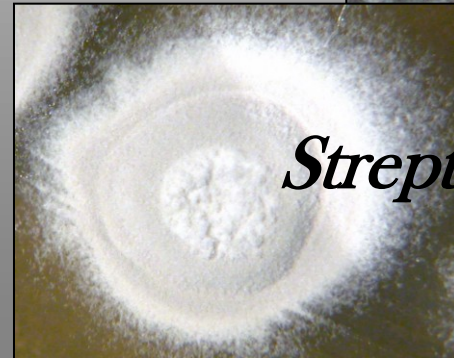
Thiropedia rosea

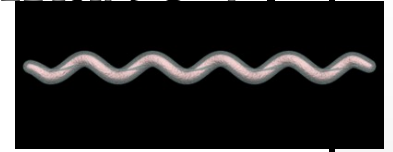
Streptomyces
G⁺ vlákna

Streptomyces

Spirilly - urč. počet závitů v 1 rovině, max 5-7.
tenké buňky.

Spirochety - více závitů, tlustší buňky,
závity ve dvou či třech rovinách.
Axiální bičíky - horní periplazma
(až na řezu, 1 až několik 10)

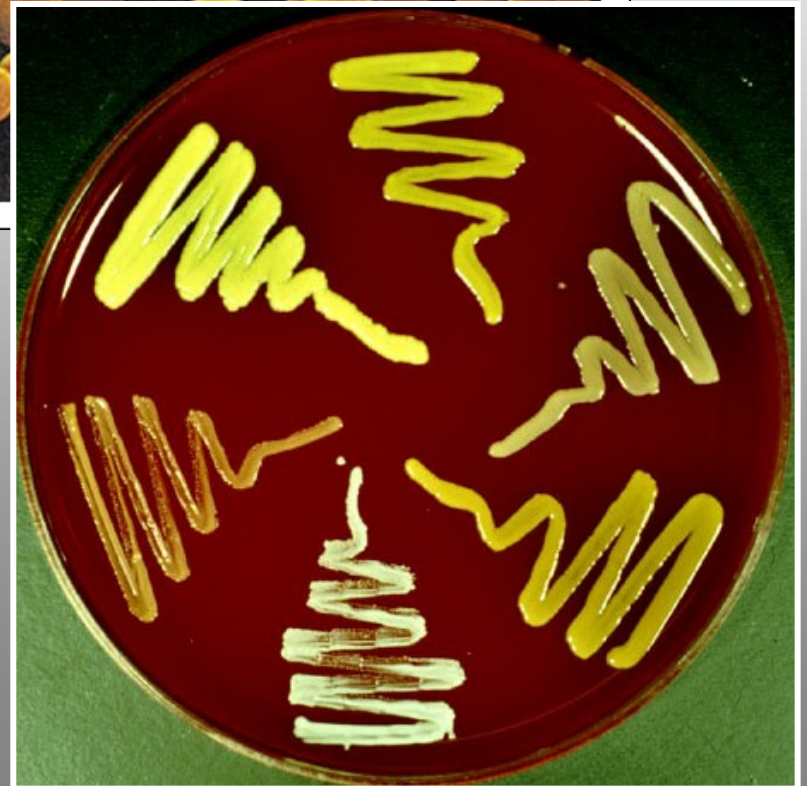
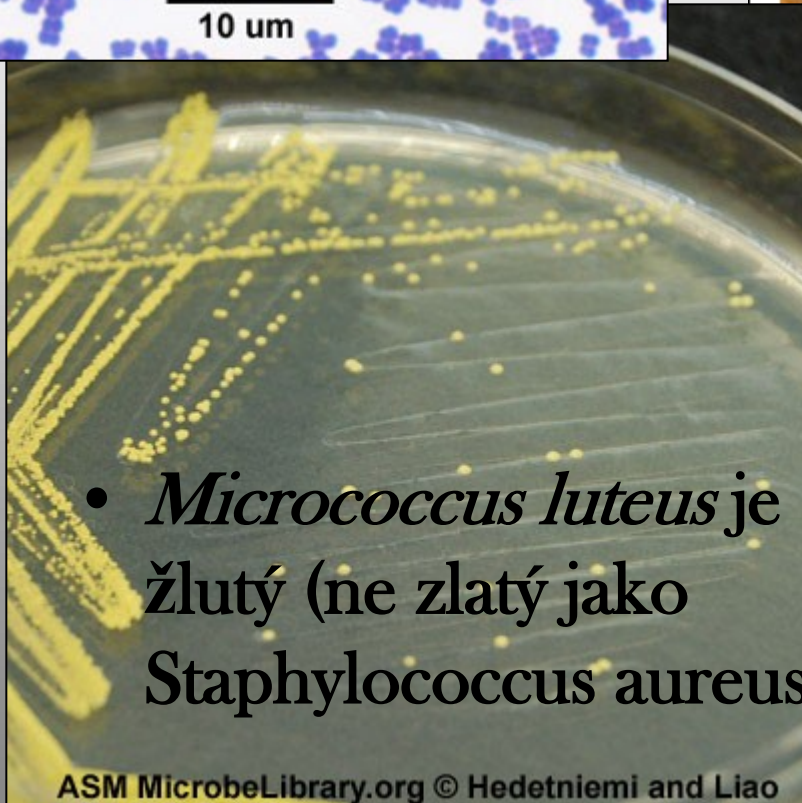
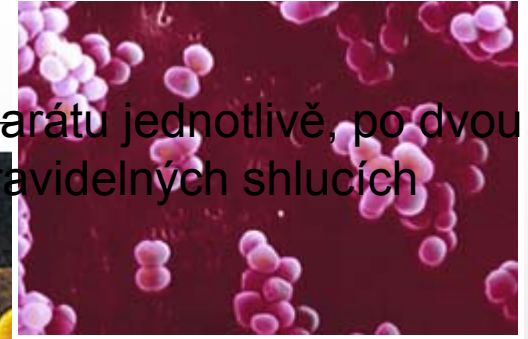
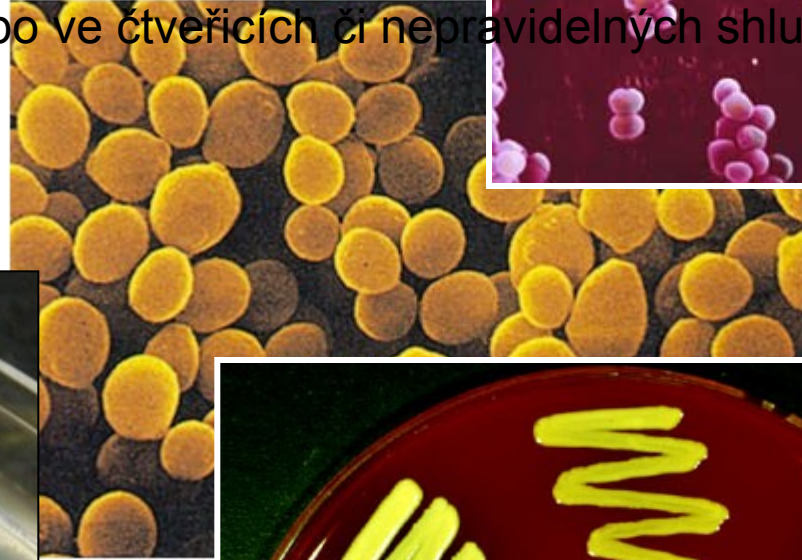
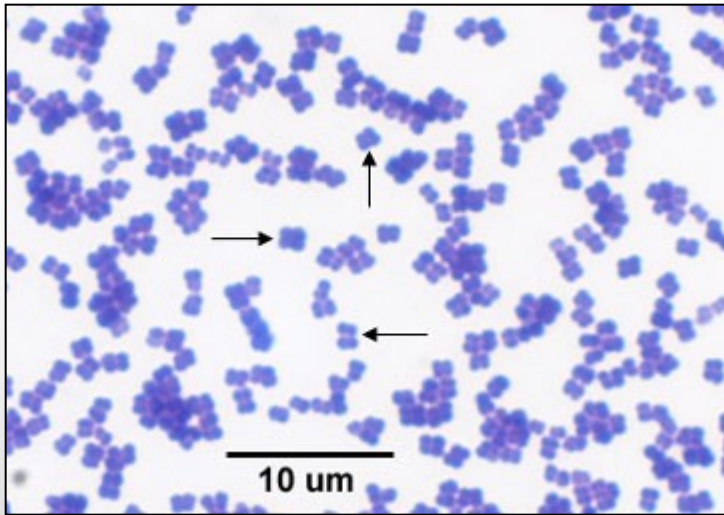

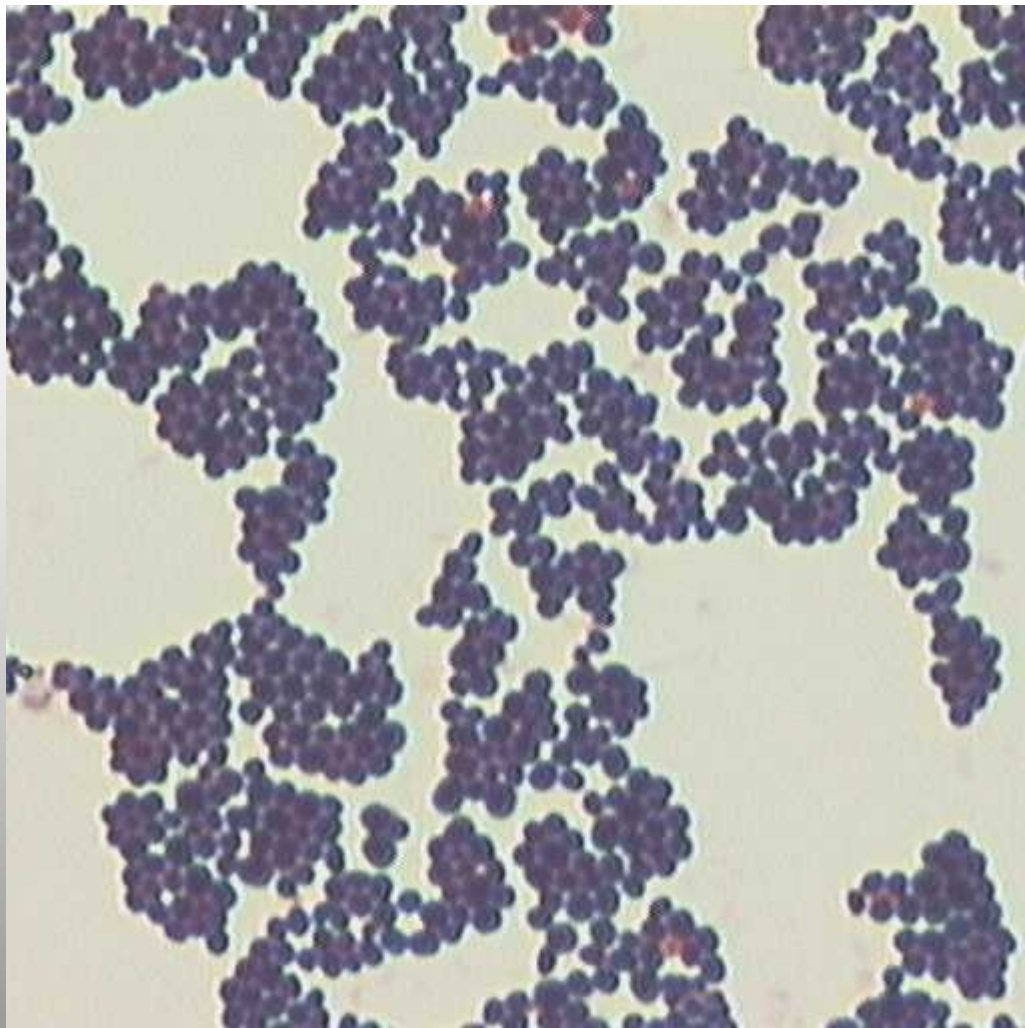
Undulující membrána - bílkovina + sacharid
v 1 rovině, výlučně u vodních.

Pozorování: mikroskopie v zástinu
- buňky vždy jednotlivě.

Micrococcus

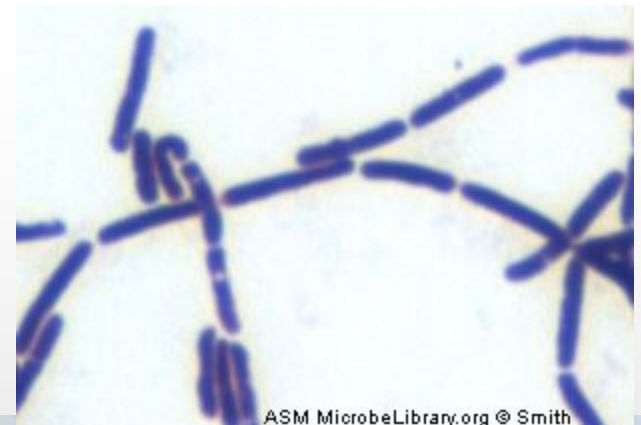
G⁺ sférické buňky, v preparátu jednotlivě, po dvou nebo ve čtveřicích či nepravidelných shlucích

Kocuria

G+ koky, po dvou, 4 nebo shluky

ASM MicrobeLibrary.org © Smith

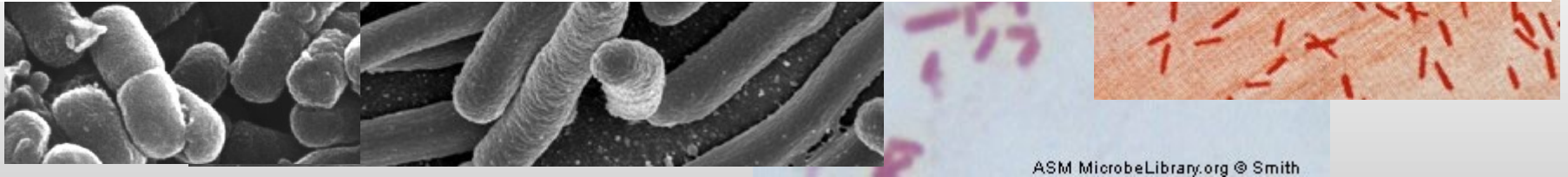
ASM MicrobeLib

Bacillus cereus

Rovné G+ tyčky různé
délky, ve dvojicích i
řetízcích či jednotlivě

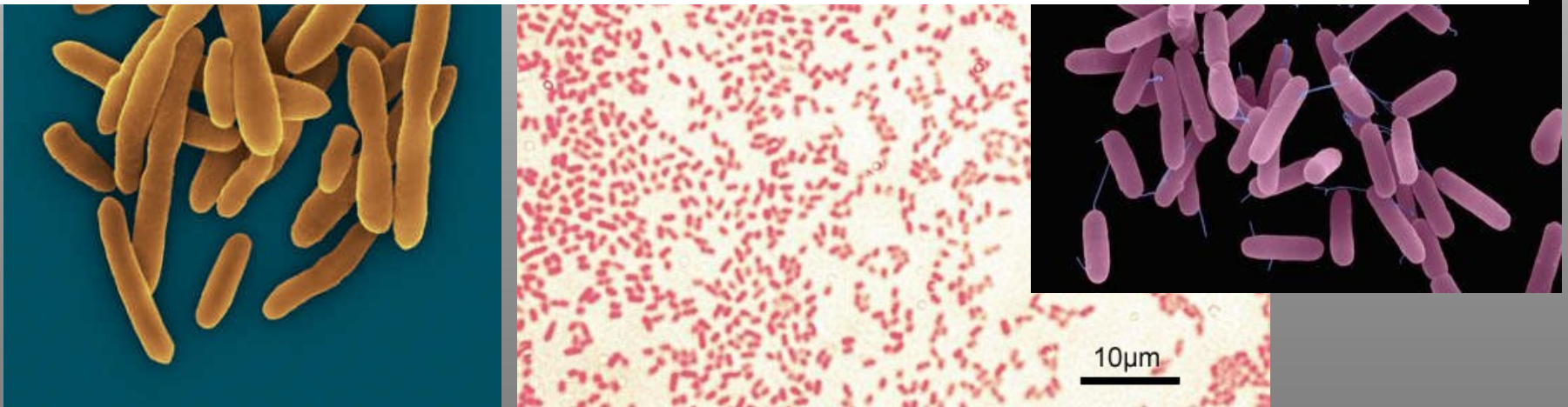

Gramnegativní rovné tyčky Jednotlivé nebo ve dvojicích

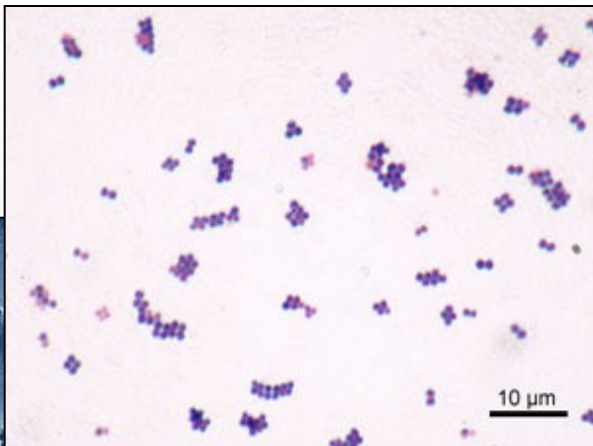

Pseudomonas

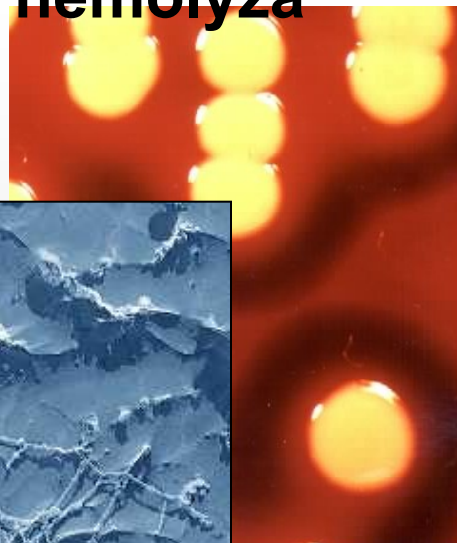
Gramnegativní rovné nebo mírně zakřivené tyčky

hemolýza

Z 10 000x

Krevní agar s 10% NaCl

Bílé nazlátlé velké kolonie

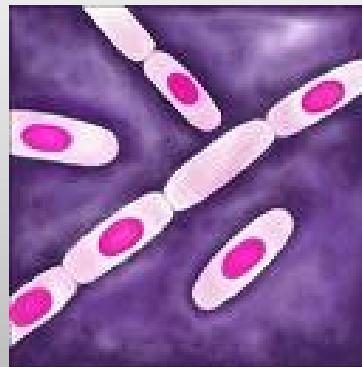
**Mikroskop:
typické
hrozníčky, shluky**

Bakterie rodu Staphylococcus

Rod *Bacillus* - různá morfologie různých druhů

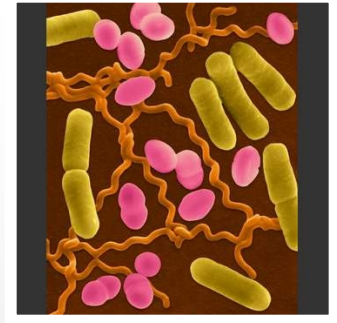
Bacillus cereus

Centrální oválná spora

Mikroskopie ve vzorku

- mikroskopický preparát sputa, Gramovo b.
- Grampozitivní koky, ve shlucích.

Leukocyty (hl. polymorfonukleáry), svědčí pro bakteriální zánět

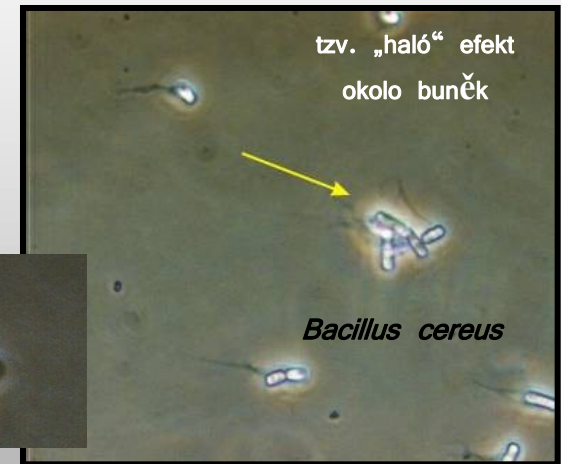
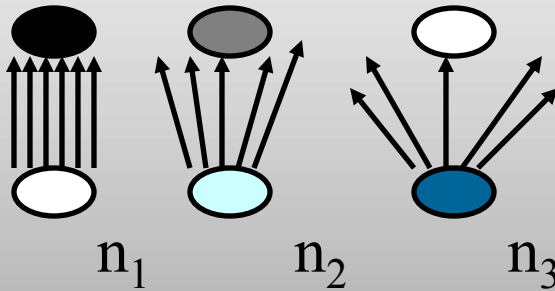

Přehled diagnostiky G⁺ koků

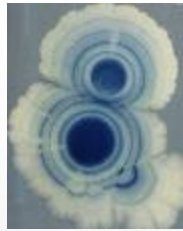
Fázový kontrast

$$n_1 < n_2 < n_3$$

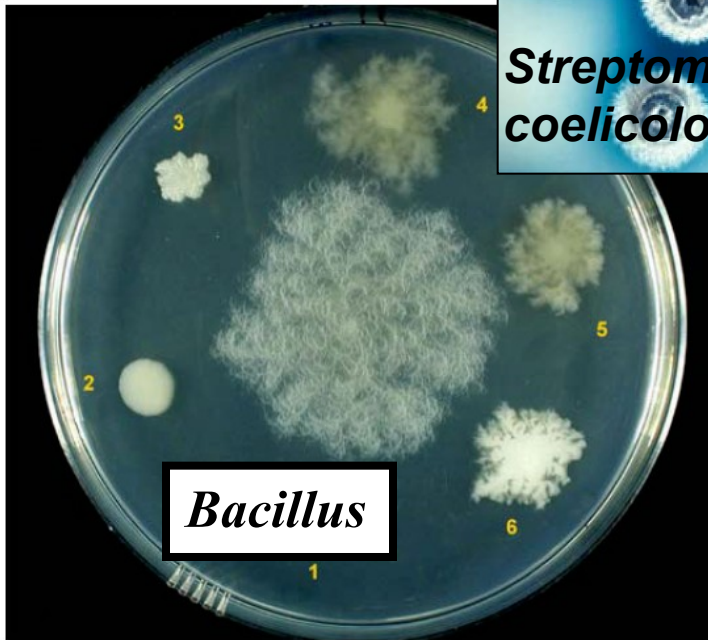
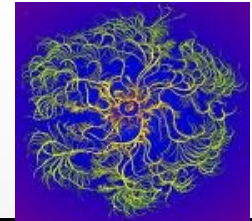

možnost pozorování živých objektů v nativním stavu bez barvení

- Různé části preparátu - různý index lomu
- ohyb paprsků

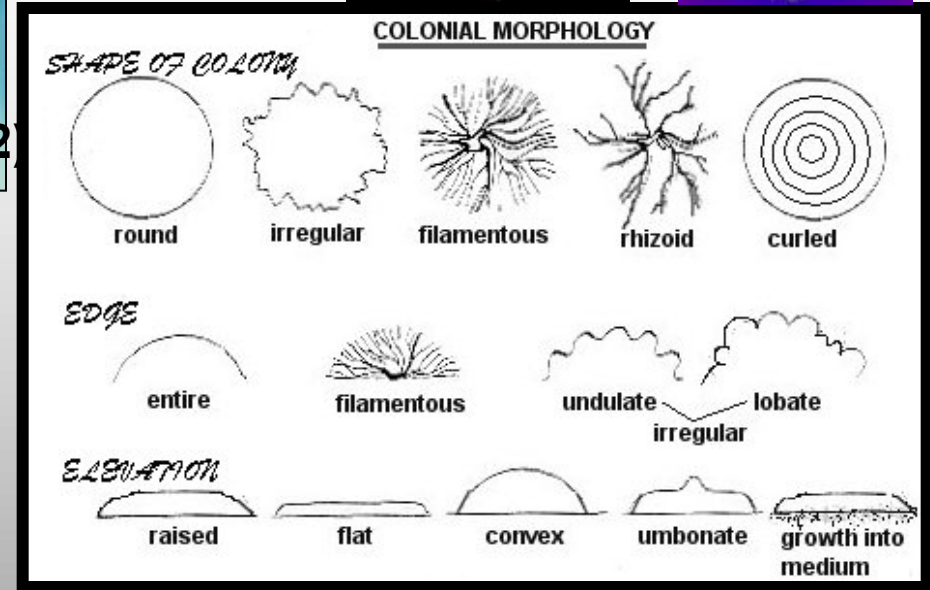

Streptomyces coelicolor A3(2)

Bacillus

Figure 4

Nocardia farcinica

Pseudomonas
Mutace- PS

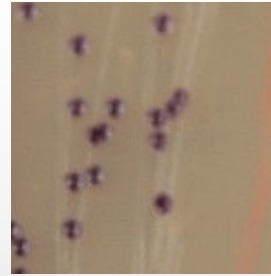
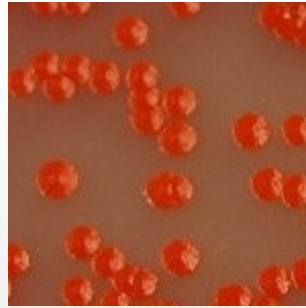

Streptomyces

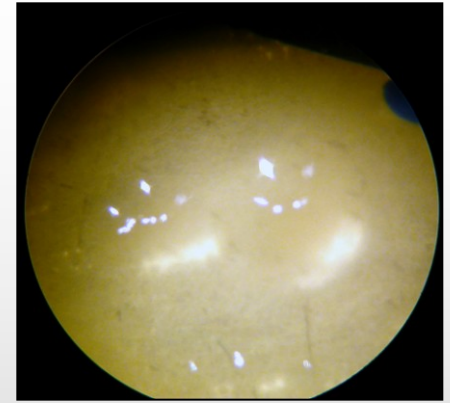

Serratia - knoflíkový profil

Chromobacterium violaceum

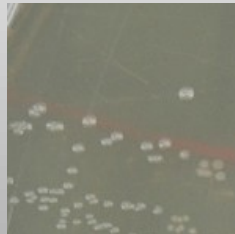
Kulaté, vypouklý profil,
pravidelné okraje

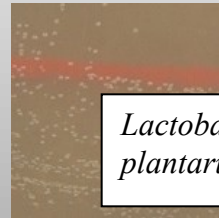
Průhledné
Azotobacter vinelandii

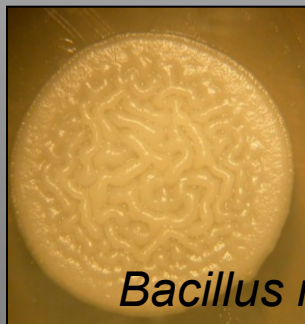
Klebsiella ozanae
Kulaté kolonie

Enterococcus faecalis
Kulaté, vypouklý profil,
pravidelné okraje
Drobné – neúčinný metabolismus
Kultivace 3-4 dny

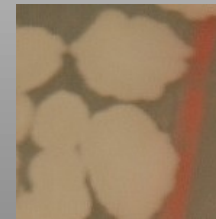
Lactobacillus plantarum

Bacillus megaterium

Salmonella
Jeden druh tvoří rozdílnou morfologii kolonií

Bacillus cereus
Kolonie velké,
nepravidelné,
plochý profil, okraj vlnitý